

Redactiunea

se affia in

Strat'a lui Leupoldu Nr. 44.

Scrisorile nefrancate nu se primescu
numai de la correspondintii re-
dactiei „Federatiunii.“ Scrisori
anonime nu se publica. Articlii tra-
si si nepublicati se voru arde si nu-
mai la cerere espressa se returna.

FEDERATIUNEA

Diurnalul politicu, literariu, comercialu si economicu.

Appare Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune:

Pre trei lune . . . . . 2 fl. v. a.
Pre siesse lune . . . . . 4 „ „ „
Pre annulu intregu . . . . . 8 „ „ „

Pentru Romani'a:

Pre an. intregu 24 Fr. = 24 Lei n.
Pre 6 lune 12 „ = 12 „ „
Pre 3 — 6 „ = 6 „ „

Pentru Insertiunt:

10 cr. de linia, si 30 cr. tace'a timbrale
pentru fiesce-care publicatiune sepa-
ratu. In locul deschisu 20 cr. de linia.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Unulu din barbatii cei mai ilu-
stri ai Romaniei, devotatu binelui
publicu si fericirei acestei tierri,
care a propagatu fora pregetu lumi-
ni si principiile ce inaltia o na-
tiune.

PETRU POENARU

Acestu parente adeveratu a lim-
bei noastre a incetatu din vietia la
19 Octomvre in etate de 78 ani.
Romania a perdutu in acestu dem-
nu barbatu, pre celu mai devotatu
dintre fii sei.

Fia ca esemplele lui de devota-
mentu si abnegatiune se fia urmate
de generatiunile presente si vii-
orie ale Romaniei, pentru a ca-
rei marire a luptatu in tota vie-
ti a sa.

Situatiunea Austro-Ungariei.

Memorabil'a revolutiune francesca
la anulu 1789. a produsu pre pa-
rentu Europei ideea nationalitatiloru.
cea fu unu *Mene Tekel Phares* pronun-
tu pentru tote staturile poliglote.
Dintre tote staturile Europei, neci u-
lu nu cuprinde in sinulu seu atate
elemente eterogene, ca alu Habsbur-
oru; neci una mirare dara, deca
cea susu-nunuta a produsu mai multu
omotu aici, ca ori unde.

Scavi'a seculara, in carea gemeau
poporale acestei monarchie, a cadiutu
in viuetu infioratoriu la anulu 1848.
Tota lumea se astepta la reforme gene-
rale, care se favoresca egal pre tote
poporale; dara catu de mare fu mira-
rea, candu absolutismulu germanu in-
taga la carulu seu despoticu pre totu
statulu acestui imperiu! Lucru firescu,
reactiunea trebul se-si arete capulu:
sistemulu nefericitu nu avu in catro, fora
de cada. Reformele salutarie neci acuma
s'au urmatu; loculu absolutismulu l'a
ocupatu nnu sistemu si mai peatosu...
„dualismulu“ carele prefacu monarchia
in unu monstu bicefalu. Doue popora
pusera anu man'a pre tote cele alalte;
numai germanulu si magiarulu avu si
pre dreptu se guste din benefacerile sta-
tului, era cei-alalti numai datorinti'a se
imple cas'a si se-si verse sangele pentru
patria si tronul.

Pre candu Germani'a si Itali'a rea-
lizeza ideea nationalitatiloru, pre atunai
Austro-Ungaria o combate cu tote ar-
mele si nasuiesce se o ucida, fora se
considera ca i-e imposibilu. Acesta lupta
Don Quixotiana aduse monarchia la
una stare deplorabila, carea neci candu
s'au s'au potutu vedu mai bene, de catu
acumu, candu la marginile sudice clo-
cotesce furtun'a amenintatoria si candu
delegatiunile pertrateza in Vienn'a de-
spre afacerile ce aune si esterne ale mo-
narchiei. Datorinti'a de cive impune fia
carui-a se cerce starea generala a mo-
narchiei si se veda cum stamu si la ce
ne potemu astepta.

Ce insemneza sistem'a dualistica?
Dupa noi nemicu alt'a, de catu unu de-
spotismu de calibru mai nou, ca-ce lo-
culu singurateciloru despoti de mai ina-
inta lu-ocupa acumu doue natiumi. Pre-
ste *Leitha germanii* tienu in jugu pre
Poloni, Boemi, Italiani si Sloveni, era
din coce magiarii tortureza pre Romani
Serbi si Slovaci Germanii inca nutrescu
ideea nationalitatiei, dara de ce se se
arunce in bratiele Germaniei, unde nu

potu gustá atâte benefaceri, candu vedu
ca li merge mai bene sugandu madu'a
atatoru popora. Magiarii sciu, ca pre
tota faci'a pamentului nu au pre cene
se se radfine; unu numeru de patru
milione suflete inse nu e in stare se for-
meze statulu, care se pota contrasta la
tote valurile lumesci: ei afla de bene-
venita ocaziunea adeca sistem'a dualis-
tica, pentru ca sub scutul germani-
loru se esecuteze totu feliulu de presi-
ni asupra poporaloru date loru-si preda,
se le constringu a-si denega originea si
a se contopi cu densii, si numai dupa
aceea se proclame independentia statu-
lui magiaru.

Astu-felu standu lucrurile din coce
si din colo, masin'a — adeca statulu
totu mai misica, dara cumu si pana
candu?

Se scie ca esistentia unu statulu e
strinsu legata de bunastarea spirituala
si materiala. In respectulu celei prime,
timpulu scurtu de la anulu 1848. —
ca-ci pana aici se intende in imperiulu
nostru evulu de medilocu — a facutu
progrese insemnate intre locuitori, con-
siderandu firesce starea fatala de mai
inainte. Cultur'a ar' fi inaintatu cu pasi
giganti, deca statulu si-ar fi intinsu be-
nefacerile sale in una forma preste tote
poporale; ma! nu ne sfim'u a afirmá,
ca monarchia ar' ajunge in timpulu scurtu
la acelu-gradu alu civilisatiunei, de care
se falescu astá-di poporale occidentului,
deca ar' disparé cu totul man'a cea
ghiociosa a despotismulu, carea opresce
fiului se dca mamei sale „mama“ si pa-
rentelui sen „tata“. Fiarele selbatice
nu suntu atatu de infiororie in cru-
dimea loru, ca se nemicesca pre feti
straini, deca miauna, sbera seu urla
altu-mentrea; dara ómenii din monar-
chi'a nostra amenintia cu perire totala
pre semenii loru, deca nu potu seu nu
voru se vorbesca in limba straina. Sub
atari impregiurari cene se pote mira,
deca nu progresamu conformu spiritui-
lui modernu! Cene pote imputa unci
dumbrave, ca nu imprascia parfumi,
deca gerulu iernei continua a o mal-
tratá pana aproape de lun'a lui Maiu!
— Voru inceta si aceste fapte tiranesci,
deca nu mai curendu, securu de odata
cu autorii loru si atunci sub arepile li-
bertatiei se voru cura pre incetulu ra-
nele provenite din caus'a trecutului
vitregu.

Cautandu acumu la starea mate-
riala a monarchiei, vedemu cu dorere
ca acest'a se affia pre unu gradu mai in-
ferioru ca ceea. Intre clasele de diosu
miseria e la ordinea dilei; proletaria-
tulu se latiesce cu furia nespusa. Clasele
de medilocu gemu si plangu neincetatu,
ca-ce sudorea faciei loru nu afla remu-
neratiunea cuvenita. Apoi aristocratia
mai are pre ici si cole cate unu osu de
rosu, ca-ce a remasu multu nutremtu
adunatu de catra nefericiti din ainte de
48. Aruncandu-ne privirea in fine la
tesaurulu statului, unu fiuru mortalu ti-
strebate corpulu. Pre candu de esemplu
in Franci'a se lauda ministrulu finan-
cielorlu, ca in optu lune de dile a in-
tratu in cas'a statului cu 78 milioane
mai multu de catu era de asteptatu, er
bunastarea atatu materiala catu si spi-
rituala a poporului e imbucuratoria;
pre atunci ministrii nostri de finacie
se intrecu in espunerea starei misere,
imputandu-si unulu altui-a ca are de
torie mai mari ca densulu. Si unde se
afla sudorea poporului, carele ustenesce

de la diori pan' la murgitu? Unde
suntu sutele de milioane, care intra in
cas'a statului, ca-ce bunastarea spiri-
tuala a poporului nu le-a intrebun-
tiatu? Respunsu la aceste intrebari
ni-da sistemulu actualu, carele impra-
scia lora crutiare paralele ca pleav'a
pentru interese curatu germane si ma-
giare seu in ultim'a linia pentru inte-
resele speciali ale filoru lui Israilu.

Acestu-a e in pucine cuvente sta-
rea spirituala si materiala a monarchiei
bicefale.

Anim'a fia carui cetatianu san-
gera de dorere, vediendu prepasthi'a
inaintea carei-a ne aflamu. Popora ne-
vinovate s; vedu aduse la sapa de lem-
nu prin manipularile cele arbitrarie si
despotice ale domniloru de la putere.
Cene se mai pote indoi despre sortea
fatala a monarchiei? Cugeta ore cei de
de la carma se intrebuinteze medicin'a
insanatosiatoria? Tracteza ei intru a
seca fontan'a reului si a lasa libertatea
si egal'a indereptaire se verse radie de
sperantia in animele desperate? — De-
parte de densii aceste intentiuni saluta-
rie! Ochi au si orechi, dara nu voru se
vedia neci se audia gemetele dorerose
ale milioneloru de nefericiti. Neme nu e
in stare se-i abata de la calea intrepren-
sa si se-i faca se veda cu cata furia a-
stepta lupii numerosi momentulu bene-
venitu de a-si alega pred'a loru. Pruso-
fiul ūin Cisleithania sapa continuu la
radecinele statului si prepara confede-
ratiunea germane calea catra marea
Adriatica. Se ne acuse cene-va ore, deca
sustienemu afirmatiunea acestu-a? Dar'
respundia-ni atunci, ce insemneza con-
duit'a imperiului facia de revolutiunea
raialeloru d'in Turcia? De ce s'au are-
tatu potentatii nostri cu atata caldura
facia de insurgenti pana candu nu se
miskasera inca diplomatii Europei din
fotourile loru? De ce si-au schimbatu
atitudinea catu ce a descoperitu Europ'a
planurile bismarkiane de a recompensa
pre Austro-Ungaria cu provincie din
Oriente pentru pierderea seu cadarea
celoru germane la Pruso-Germania?

De ce chiaru Austro-Ungaria a a-
cestu-a poterica s'a aretatu dusimanosa
proiectulu de a forma din Bosni'a si
Herzegovina statulu autonomu ca cele
alalte din imperiulu Otomanu? — In-
tielegemu prea bene acesta procedura.
Vedu si stapanii nostri cu noi, ca mo-
narchia neci odata nu a fostu in pe-
riclu mai mare, de catu acumu sub gu-
vernarea loru intielepta. Si pana candu
voru mai continua ore cu planurile a-
ceste despotice? Pana candu se voru
mai preface ca nu vedu pre tote popo-
rale monarchiei ajunse la cuscintia
natiunala? Noi amu fostu si suntemu
totu de-un'a pentru sustienerea monar-
chiei si a tronului, de aceea nu vomu
inceta de a areta pericululu si de a cere
derepturi si detorintie egali pentru tote
natiunile colocutorie, pentru ca astu-
felu se avemu cuscintia linistita, ca nu
amu contribuitu nemicu la furtun'a,
care de securu va cutrierá monarchia,
deca nu se va cura ran'a mai inainte de
a fi strebatutu si anim'a corpului, pre
care lu-formamu.

Aristide.

B.-Pest'a, 18. Sept. 1875.

Dupa ce dlu C. Széll ministrulu fi-
nancieloru presentá cam. deputatiloru

la 19 Sept. bugetulu anulu 1876 cu
unu deficitu de 17 milioane si diumetate
si dupa ce delegatiunile, care se intru-
nira in Vien'a la 21 Sept., aplacidara
ministrulu de resbelu comunu 8 mi-
lione fiorini pentru intruducerea tunu-
rilor dupa sistem'a „Uchatius,“ nu
aflamu ce-va mai interesantu de inre-
gistratu de catu schimbările ce se in-
templara in minister'ulu translaitanu.
Min. pres. br. Wenkheim si-a depusu ieri
mandatulu si cu densulu pro forma in-
tregu ministeriulu. Cu formarea noului
cabinetu s'a incredentiatu matadorulu
de la Dobritienu, eliberatoriulu (?) Un-
gariei dlu Colomanu Tisza, carele va
ocupá si portofoiulu de interne; mi-
nistrii de pana acumu remanu si mai
de parte in posturile loru. Tisza a de-
pusu ieri juramentulu si apoi a comu-
nicatu colegiloru sei, ca Mai. S'a i-a la-
satu pre toti se functiuneze ca atari.
Acumu dara are dlu Tisza in mana
totu ce a visatu odinora, tiar'a deci
pote privi securu la unu venitoriu
ferice, Ungari'a va deveni paradisu.

In Cisleithania s'a deschisu sena-
tulu imperialu la 19. l. c. Ministrulu de
finacie Pretis a asternutu bugetulu
annulu 1876 cu unu deficitu de 25 mi-
lione. Cehii neci acum'a nu s'au ivitu,
ei continua si mai de parte pasivita-
tea, ma ce e mai multu! acumu cu ta-
ria mai mare ca ori candu, reusindu la
alegerile ultime per eminentiam partid'a
cehiloru betrani.

Calatori'a de multu proiectata a
imperatului Germaniei la Itali'a in
urm'a urmeloru totu s'a intemplatu.
Milanulu — cetatea cea plena de suve-
niri a fostu loculu de intrunire alu re-
gelui — imperatu cu Victoru Emanuel.
La 18 l. c. s'au in Milanu óspele doritu
avendu in suita pre generalu Moltke si
una multime de notabili germani. Pri-
mirea, ce a intimpinatu-o bentranulu
Wilhelm, fu de totu splendida, Intrega
casa domnitoria a luat parte la solem-
nitatile facute in onorea ospelui naltu.
Absentia principelui de Bismark a sca-
ritu multu insemnateza intrevenierei
monarchiloru. Diuarele spunu, ca dlu
Bismark sufere forte de reuma in pre-
sente si de aceea nu a insocitu pre Wil-
helm. Se pare inse ca aliurea jace bu-
b'a. Diuariulu „*Nazione*“ din Florentia
dice, ca politic'a principelui facia de
curi'a papala divergeza de a lui Wil-
helm, si cancelariulu ar' ambla chiaru
cu planulu se dimisiuneze. Nu scimu, in
catu merita crediementu scirea acé-
stu-a; aflamu inse, ca lupt'a catholiciloru
din Germani'a castiga totu mai multu
terenu. Camer'a Bavariei e compusa in
maioritate din membri apartienetori ca-
toliciloru si ast'a de securu va crucisia
multe planuri de ale dlui Bismark.
Aceste si d'ald'este ni-dau se precepemu,
ca pusetiunea cancelariului e labila.

Dintre evenimentele dilei mai me-
rita atentiune caus'a Bosniei si a Herze-
govinei. Cu tote ca Turcia si-a incordatu

poterile câtu numai a potutu ér poterile nordului si cu deosebire Austro-Ungari'a a facutu presiuni in Belgradu si Cetinja ca sè respecteze neutralitatea, revolutiunea totu nu se apropia de finitu. Scirile electrice anuncia acumu de pierderi insemnate pre partea Turciloru, acumu érași asemenea pentru insurgenti. Interventiunea diplomatica pana acumu a lucratu atâtu câtu nemicu. Capii insurgentiloru au tramisu consuliloru in Mostar unu memorandumu custatoriu din 20 de puncte, in care si-areta necadiurile, ce au sè le sufere din partea Turciloru. Insurgentii dîcu, cã mai bene moru cu totii pre campulu de batalia, de câtu sè se mai decida a trai ca pana acumu. Intre aceste inse din Constantinopole se anuncia, cã Sultanulu a esmisu una *irada*, in carea promite solemn, cã va introduce reforme radicale in Bosni'a si Herzegovin'a, va impartî si crestiniiloru tote drepturile, de care se bucura Mahomedanii si preste totu va pune odata stavila abuzuriloru de pana acumu, dara tote aceste le va esecutã numai dupa ce voru fi depusu insurgentiile armele. Audiendu insurgentiile de acea *irada*, au dîsu, cã se afla aplicati a primî tote promisiunile Sultanulu, sub conditiune inse, ca poterile mari ale Europei sè ieae asupra-si garanti'a despre esecutarea aceloru promisiuni. Acéstu-a inse nu au voitu sè o primesca poterile, cã-ce atunce calcãu tractatele, amestecandu-se directu in afacerile unuistatu recunoscutu dejã ca atare. Ajungundu lucrurile pana aici, nepotendu-se efectui adeca impacarea insurgentiloru, e verosimilu cã revolutiunea se va conservã si preste ierna; ce va urmã apoi la primavera, vomu vedé; la totu casulu ce-va imbucuratori nu, de ora-ce financiele Turciei suntu atâtu de ruinate, in câtu nu scimu momentulu candu Turci'a va bancrotã formalu. De o cam data guvernulu turcescu a inscientiatu pre creditorii statulu, cã interésele de la datorie numai pre diumetate se voru platî in bani gat'a, cea alalta diumetate se va acoperî prin obligatiuni, care numai dupa cinci ani se voru rescumperã cu bani gat'a. De nu se va apucã Turci'a cu totu de adinsulu de repararea financieloru, e chiaru ca lumin'a sórelui, cã trebuie sè se disolveze, cã-ce nu trece multu si venitulu anualu nu ajunge pentru solvirea interéselor.

FOISIOR'A.

Textulu cârtiloru Testamentului nou.

(+) Unulu dintre cei mai pretiosi tesauri a lunei culte de asta-di este literaturã anticãtãtii. Au apnu statele cele mari si potèrnice ale anticãtãtii, au cadjutu in ruine monumente de architectura si arte, — dar' ceea ce au produsu spiritele ómeniloru mari: intieptiunea lui Platone, geniulu lui Aristotelu, scrutãrile lui Herodotu, parintele istoriei, si inspiratiunea deosebita alui Pindaru etc, ceea ce a cantatu Davidu si alti Orfei inca cu veacuri inainte de sosirea erei crestine, — tote aceste nu suntu trecute si date in bratiile uitãrei, ele si asta-di ne invetia zidescu si inaltia pana la entusiasmu!

Si cui avemu sè multumimu acesta urmare? Singuru numai condeiulu si materialulu, de scrisu! Deca intrebãmu, cine au immanuatu in veacurile mai tardie — inainte de a se aflã tipariulu — instrumentele modeste ale aceloru auctori, cari inisi si-au ridicatu monumentulu eternisãrei? ni se raspunde „calugarii ovului Mediu!“ Ei pre langa peccatele commise au acestu me-

Ministeriulu din Serbi'a „*Risticu-Gruiciu*“ nu a avutu viatã indelungata. La intetirea poteriloru garante principele i-a cerutu demisiunea si l'a inlocuitu prin altulu sub presiedenti'a lui Kaljeviciu. Atãtu ministeriulu nou, câtu si maiortatea Scupceinei suntu pentru conservarea pãcei; ar' fi si peccatu sè conturbe Serbiu pre bietulu Milanu cu sgomotulu armeloru chiaru in dfilele sale cele mai dulci, acumu dupa ce la 17. c. si-a serbatu cununi'a cu incantatori'a *Natali'a*. Insemnãmu aici, cã la serbarea casetoriei lui Milanu, tiarulu a fostu representatu prin adjutantele seu c. Sumarocov, monarchulu nostru prin Hunyady ér ptincipele Carolu prin dlu Lupu.

Politic'a esterna a Austro-Ungariei.

Imperiulu nostru bicefalu e unu statu constitutiunaliu pre charthi'a. Fia care parte a monarchiei consta din doue camere, avendu aceste misiunea sè delibereze despre afaceri interne. Afacerile externe le conduce unu ministeriu comunu, carele e respunsaveru asiã numiteloru delegatiuni' si monarchului. Delegatiunile suntu compuse din sinulu camerelor si activitatea lor se estende asupr'a afaceriloru comune si externe ale monarchiei. On. nostri cetitori sciu, cã monarchulu a convocatu delegatiunile pre 21. Septembrie n, la Vien'a. Nu ni-e scopulu sè discutãmu aici tote agendele delegatiuniloru, ne marginimu pentru asta data la politic'a esterna a monarchiei dupa cumu o aflãmu desfasurata in aintea delegatiuniloru de catra monarchulu inusii si apoi de cãtra ministeriulu de externe.

Ca si la deschiderea dietei unguresci, monarchulu a espresu si in aintea delegatiuniloru, cã prelanga tote tulburãrile din orientu pacea Europei nu va fi sdruncinata. Monarchi'a sta in relatiuni sincere cu poterile nordului si asemenea amicale cu cele alalte staturi. Tota nisuinti'a trebuie sè fia indereptata intru prosperarea spirituala si materiala a cetatieniloru. Cam asiã a vorbitu monarchulu catra delegatiuni. Acesti termini universali nu au potutu multumî delegatiunile; misicamentele politice suntu cu multu mai plene de grigi, de câtu sè nu i-vena cui-va in mente a cere de la locurile compentente explicatiuni mai chiare, cu atâtu mai vertosu, cã-ce in anulu acest'a ministeriulu de externe a sistatu asiã numit'a „*carte rosia*.“ In siedentiele delegatiuniloru dara fû loculu sè audîmu pre dlu Andrassy referindu despre activitatea s'a,

ritu mare, cã in tacerea si liniscea monastiriloru si-au datu tota silinti'a sè decopieze manuscrisurile vechi. Bine seau reu cumu a fostu, destulu cã ei prin acéstu au pastratu si eliberatu de perire multime de produse vechi ale spiritului si astu-felu s'au transpusu posteritati.

Auctorii au scrisu opurile lor pre materialulu, care érá usuatu in timpii, in cari au traitu. Unu atare materialu de scrisu in veacurile inainte de Christosu, precum si in cele trei dupa Christ., a fostu celu mai intrebuiatulu Papyrulu, mai pucinu pielea si pergamentulu. Intrebuintiarea pergamentulu, carele mai una mfa de ani a fostu celu mai insemnatu materialu pentru scrisu, domni incependu din veaculu alu IV-lea crestinescu.

Deca scienti'a ar' fi remasu tempu mai indelungatu ca manuscrisulu originalu pre atari materie, — prin acéstu nu s'ar fi intemplatu alt'a de câtu, cã ea érá o avere, e proprietate forte nesecura, fiindu asemenea monumentelor espuse furiei tempiloru. Papyrulu, ca productu eschisivu egiptenescu, nici candu nu a garantatu durarea si inca mai multu corectitatea textulu pentru tempu indelungatu. Intemplarea, cã manuscrisurile

Siedenti'a comis. financiarie cislatane de la 1. Oct. n. a folositu-o cu deosebire dr. Schaup, rogandu pre dlu Andrassy sè-i dee nisce chiarificatiuni despre relatiunile monarchiei facia de cele alalte staturi si in specia facia de Turci'a.

Ministeriulu de externe observa mai antãiu, cã cartea rosia nu s'a sistatu pentru totu de un'a. Sè nu creda cene-va, cã neaparitiunea acelu documentu ar ascunde cene scie ce planuri secrete in sinulu ministeriulu de externe. Acesta procedura se observa si la alte staturi si parlamentele — deca afla necesariu ceru chiarificatiuni, care se potu dá pre calea ast'a multu mai bene, de câtu cum s'ar poté face in „*cartea rosia*.“

Ce privesce situatiunea politica. dlu Andrassy dîce; „insasi comisiunea va recunosce ce greutãti se ivescu aici, voidu a dá chiarificatiuni. Cestiunea nu e numai pendentã, ea se afla chiaru in foculariulu crizei si din estu punctu de vedere me aflu necesitatu sè vorbescu numai in termini generali. Activitatea regimulu Mai. Sale in cestiunea ast'a se impartiesce in trei ramuri, de ora-ce s'a aflatu (regimulu) facia de trei factori, de la cari aternã una deslegare fericita intru interesulu celu necesaru alu pãcei universale. Acesti factori erau: *insurgentii, tierel marginasie campulu de batalia si Turci'a*. Facia de tierel marginasie, regimulu a lucratu totu de un'a pre una mana cu poterile europene si in specia cu ambele poteri ale Nordului, consultandu-le cu tota ponderositatea sè nu se amestece in lupta; la Constantinopole a pasîtu astu-felu, cã sè impiedece pre Turci'a de la ori ce provocare, prin care s'ar fi potutu tulburã pacea; facia de insurgenti apoi regimulu a avutu in vedere sè nasuiesca a produce una stare de lucruri, carea ar poté impiedecã pre venitoriu repetirea astoru-felu de complicãri. Regimulu imp. aliandu-se cu poterile amice pre calea ast'a si-a oferitu servitiile sale bune in Constantinopole si a pasîtu ca medilocitoriu intre beligeranti. Nasuintiele de pana acumu au rezultatulu, cã pacea universalã nu va fi conturbata si ambele parti au auditu sfatulu astu-felu comunicatu. Cu privire la punctulu alu treilea, cum s'ar poté evitã in venitoriu repetirea astoru-felu de complicatiuni, regimulu se vede impiedecatu prin tractate si prin relatiunile provenite d'aici.

Resumandu activitatea pana in presente, ministrulu constateza, cã pacea Europei celu pucinu *pana acumu* nu e amenintata din neci una parte si cã neci revolutiunea nu se va estende, dupa cumu setemeau multi. Ministrulu crede, cã pote luã asupra-si tota respunsabilitatea despre acea, cã la ori ce

originale mai de tempuriu seau mai tardiu dupa conciperea lor s'au imultitu prin copie de catra urmatorii amici ai scientiei cum si de caligrafi, a nimicitu pierderea lor. Crescandu numerulu copiiloru a crescutu numerulu esemplareloru.

Cu câtu érá mai interesantu unu opu si mai simtita lips'a lui, cu atât'a se copiã mai cu mare zel; asiã copietorii au prestatu lunei celu mai distinsu servitiu. cã-ci prin man'a lor literatur'a vechia a ajunsu de la neamu la neamu si de la veacu la veacu. —

Recerinti'a esentiala la fia care scriere este originalitatea si corectitatea textulu ei. Aceea parte seau acelu adausu, care l'a intrudusu o mana straina, marginesce autenticitatea.

Prin ce sè se fi ascuratu originalitatea textulu scrieriloru vechi in urm'a decopierii? Ea a depinsu de la copiatori, de la destoinicia si atentiunea lor, de la onestitatea si puritatea conscientiei lor!!

Au lipsitu acesteã, textulu originalu numai de câtu a fostu atacatu! Sè nu uitãmu nici aceea, cã dupa modulu scrierei vechi, textulu curgea in continuu, fora ca cuventele sè fia despartite unele de altele si fora

impregiurãri interesel monarchiei voru remanã neutacate.“

Dr. Schaup intreba apoi pre ministru, deca s'au facutu *dispusetiuni militare* facia de tulburãrile sudice si in ce mesura?

C. Andrassy observa, cã facia de atari eventualitãti ar' poté cugetã la doue feliori de politica; un'a ar' fi, cã facia de ori si ce evenimentu sè dispuna mobilisare pentru securitatea de ori ce eventualitate, cea alalta ar' culminã intru a procurã statulu acea positiune, ca unu singuru cuventu sè fia de ajunsu pentru ori ce surprindere. Basandu se pre directiunea ultima dîce ministrulu, cã nu s'a facutu pana acumu nemicu cu privire la dispositiunile militare, afara de ceea ce a fostu necesaru spre simpl'a aperare a confiniiloru si spre implinirea datorintiloru de neutralitate si nece cã s'au facutu ore-cari spese extra-ordinari in asta privintia. Revolutiunea a causatu monarchiei unicele spese, care provenu din ospitalitate; aceste nu le-amu potutu incongiurã facia de refugiatu. Pasiunea caracteristica ambeloru parti beligerante a impusu monarchiei datorinti'a umanitara, sè dee adapostu familielor refugiate. In privintia acéstu-a regimulu imp. se va vedé firesce necesitatu sè faca nisce pretensiuni inaltei delegatiuni, care astadi nu se potu inca sci.

Interpelantele de mai susu intreba pre ministru in câtu suntu adeverate scirile de prin diuarie, cã insurgentiile primescu ajutorie din Serbi'a si Montenegr, si cã facutu-s'au pasii necesari spre a sistã atare procedura. Min. de externe raspunde, cã scirile acele suntu esagerate si cã adevurul se reduce de comunu la unu minimu, *s'a facutu inse totulu pentru ca mas'a poporatiunei sè nu partecipe la revolutiune.*

La interpelarea delegatulu Wolf- rum despre politic'a comerciala, raspunde ministrulu, cã in scurtu tempu va presentã inaltei delegatiuni mai multe documente interesante comerciale si economice.

Interpelarea generalulu de artilleria Hartung, cã ascurata e pacea Europei pentru tempu mai indelungatu, o raspunde Andrassy astu-felu: „dupa câtu e datu omului sè preveda, *eu privescu de ascurata pacea universalã a Europei.*“

Delegatulu Dr. Demel cere de la ministru sè imprascie ingrigirile eventuale despre nasuintiele posibile, ce le urmaresce politic'a esterna a monarchiei facia de evenimentele sudice. Andrassy observa, cã monarchi'a are același interesu comunu si nedespartitu din coce si din colo de Leitha: „*sustienera pãcei europene, promovarea desvoltãrei interne libere si consolidarea comereului si*

interpunctiuni. Acesta impregiurare prea usioru potea aduce pre capiatori la comiteria falsificãrilor, prin descifrarea cuventelor, inlocuindu unu cuventu-ici si colé, cu voia seau fara voia — prin altulu, cã care avea mare asemanare atâtu in scriere câtu si cu privire la intielesu — parte ne pricependu pre autoru si ne potendu descifrá cuventulu, au facutu adause dupa bun'a loru socotela. Astu-felu una singura copia falsificata si mai tardiu ne emendata a fostu de ajunsu, ca sè nemicesca originalitatea, corectitatea si autenticitatea textulu adeverat.

Intre atari impregiurãri s'au aflatu si scrierile Testamentulu nou Este sciutu, cã Test. nous'a scrisu in limb'a elina; tote cârtile chiaru si evangeli'a lui *Matheu* *); Evangeliile si cele alalte cârti ale Testam. nou le-au scrisu Apostolii pre Papyru, probabilu fora nici o esceptiune. Fragilitatea acestui materialu a adusu cu sene ca

*) Asertiunea, cã Evangeli'a lui Matheu s'ar fi scrisu si in limb'a ebraiasca, este ne fundata. Adevratu este cã a figuratu o evangelia in limb'a ebraica sub numele lui Matheu, inse aceea differesce de alui Matheu scrisa elinesce.

udecatoriei distr. din Nasaudu transferitu in aceea-si calitate la Sz. Udvarhely; *Vasilii Popu* subjude la Bistritia, transferitu in calitate de jude la judecatori'a cercului in Tergu-Muresiului. — *Aretom Marcusianu* jude cercului la Nasaudu transferitu in calitate de jude la tribunalul reg. d'in Aiudu; *Vasilii Popu* subprocuratoru reg. la trib. de Ghierla transf. la Alba Iulia in calitate de jude la judecatori'a reg. de acolo. — *Dionisiu Poenariu* jude la judec. reg. d'in Beiusiu, transf. la Caransebisiu in calitate de jude la tribunal. reg. de acolo; *Petru Lipcei* jude la judec. reg. d'in Hustu (Maramuresiu) transf. in aceea-si calit. la Ökörmezö totu in acellu comitatu; — *Alesiu Onitiu* judec. la tribun. reg. din Caransebisiu transf. in aceea-si calitate la Seghedinu. — *Vasilii Basiot'a* judec. la tribun. reg. din Abrudu in aceea-si calitate la Sz. Udvarhely; — *Alessandru Comanescu* judec. la tribun. reg. d'in Alb'a Iulia, in aceea-si calitate la Kézdi Vásárhely. — *Alessandru Onaciu* judec. la tribun. reg. din Ghierla, in aceea-si calitate la Brassieu. — *Iosifu Popu* de Grindu, judec. la tribun. reg. din Fagarasiu, in aceea-si calitate la Dev'a; — *Massimu Lie'a* si *Ionu Marginaun* ambii judec. la tribun. reg. d'in Nasaudu, in aceea-si calitate la Bistritia; — *Iosifu Besanu* judec. la trib. reg. d'in Nasaudu in aceea-si calitate la Sighisiora. — *Teodoru Manu* subprocuratoru reg. la Gy. Sz. Miklós, in aceea-si calitate la Mercuria Ciucului. — *Floriamu Michesiu* subprocuratoru reg. la Nasaudu, in aceea-si calitate la Bistritia; — *Ionu Darabanu* directoru cancellariei la tribun. reg. d'in Abrudu, in aceea-si calitate la Turda. — *Ionu Teocu* oficiale de cancell. la Abrudu, in aceea-si calitate la Mediasiu. — *Nicolau Veltianu*, offic. de cancell. la Abrudu in aceea-si calit. la Clusiu, J. Popu can. la trib. de Abrudu, in aceea-si calit. la Aiudu, *Ionu Boeriu* cancellistu la tribun. r. de Abrudu, in aceea-si calit. la Alb'a-Julia. — *Antoniu Buday* offic. de cancell. la tribun. reg. d'in Beiusiu in aceea-si calitate la Oradea-Mare. — *Daniilu Maiorescu* cancellistu la tribun. r. d'in Beiusiu, in aceea-si calit. la judecatori'a cercului d'in Vascoh. — *Ionu Cinte* cancellistu la tribun. r. d'in Fagarasiu, in aceea-si calit. la Brassieu. — *Davidu Berliu* conduc. adjunctu de classa II. la cartea fond. d'in Fagarasiu, in aceea-si calit. la judecatori'a cercului d'in Fagarasiu, inzeestrata cu officulu cartii fond.; *Dominicu Ratiu* cancellistu la offic. cartii fond. d'in Hatiegu inzeestrata cu officulu cartii fond. — *Iosifu Gallu* vicenoriu, *Ionu Bodescu* directoru de cancellaria da a II. clas. *Ionu Pavelu* oficiale de cancel. de clas. II. si *Nicolau Mateiu* cancellistu, toti patru la tribun. r. d'in Nasaudu, in aceea-si calitate la Bistritia. — *Petru Popu* cancellistu la tribun. r. d'in Nasaudu, in aceea-si calit. la Tergu-Muresiului. — era *Petru Bodocanu* cancellistu, *Leone Piciu* conducatoru cartii fond. Clas. III. *Vasilii Grauru* conduc. adj. cartii fond. de Clas. II. si *Vasilii Siuteu* cancellistu la cartea fond. toti in Nasaudu, in aceea-si calit. la judecatori'a cercului d'in Nasaudu inzeestrata cu officulu cartii fond. — *Petru Stanciu* cancellistu la judec. Abrudu, in aceea-si calitate la tribun. reg. d'in Alba Iulia, *Nicolau Vintiu*, conduc. cartii fond. de Cl. II. in aceea-si calit. la judecatori'a cercului d'in Ghierla, inzeestrata cu officulu cartii fond.

(Societatea de lectura) a studentilor din Clusiu a tinutu la 25 septembrie sedinta de constituire. Oficiali si Societati s'au alesu: presedinte Clarissimulu domnu Dr. Gregoriu Silasi; vice-presedinte Teodoru Michali studentu de clas'a VIII; notariu Nicolau Hossu, bibliotecariu Vasiliu Pavelu studenti de cl. VII; casariu Virgiliu Barboloviciu, vice-bibliotecariu Jonanu Ilesiu, ambii studenti de cl. VI. gimnaziala.

Societatea mai eda si o foi'a scrisa „Speranti'a", sub redigeara studintelui de cl. VIII. Petru Dulfu.

(Ratiociniu si multumita publica) In favoarea scolei rom. principale din Lap-ung. s'a tinutu la 8. Aug. c. unu alu la scaldele din Stoiceni. Suscrisulu

multumescu deosebi dlui G. Gabrilescu pentru arangiere si dlui M. Hasdatianu pentru colect'a tramisa. — Venitulu a fostu 128 fl. 50 cr. v. a., computandu aici si ofertele benevole ale urmatorilor: Il. S'a Eppulu Michaila Pavelu 1 fl.; rvd. dd. Michaila Sierbanu si D. Coroianu câte 50 cr. v. a.; Lazaru Huza, M. Ivasco prof. teol., Andr. Antonu prot., Dr. Gr. Silasi prof. univ., Nicol. Cosma preotu in Snicu, Al. Onaciu ases. reg., Aug. Munteanu adv., Greg. Stetiu adv., N. Berzenczey jude proc., J. Blaga inv. prim. si Ilia Popu inv. in Siomeut'a câte unu fl. v. a.; apoi iuristulu Mariasi 3 fl. v. a., dr. Vasile Popu procurorn 30 cr. si T. Lupu ases. orf. 20 cr.

Spesele totale s'au urcatu la 75 fl 8 cr. v. a., Restulu de 53 fl 42 cr. v. a. s'a immanuat ca venitu curatu dlui perceptoru scol. si prot. tract. D. Varna. Primesca toti contributorii maranimosi multumit'a cea mai caldurosa si ascurarea, ca nu au datu in desiertu!

Lapsiulu-ung. 14 Sept. 1875. Pentru comitetulu arangiatoriu Petru Codeus preotu.

(Unu mediu) forte bunu spre a desveti'a gainele de a-si manca ouale c'urmatu: Se facu la unu ou doue gauritii diametralmente opuse; prin aceste se pote scote totu materialulu, loculu acestuia l'implenu cu apa forte tare piparata si apoi astupamu era-si codi'a cu gypsu ori cu alta materia. Gain'a dedata a-si manca ouale trebuie se se ospete numai odata din ataru ou, si mai multu nu va proba. Ase menea se pote aplic'a acestu-a cura si la canii, cari manca oua.

*(Ceva forte oribilu). La Capracot'a, provinci'a Molis'a, in Itali'a, eta ce s'a petrecutu acumu de curendu.

O tenera tieranca, era aproape se faca, candu fu coprinca de nisea dureri teribile. Mosa, care sta langa ea, i-da se bea unulu dupa altulu vr'o diece pahare de vinu forte tare. Tieranca cade intr-unu somnu letargicu. Personele, cari o incungiora, se sparia de imobilitatea ei si alerga la doctoru, care venindu, o declara morta.

Incepu se planga barbatu si copii ce mai avea; acestea dureroase plangeri nu putu scapa se scole pre nenorocit'a muma. Trecu cate va ore, se ducu la primaria, facu acutulu de morte; ingropatorii vinu.

I se lega mortei manele si petiorele si se culca in cosciug; in fine, o ducu la mormentu si o ingropa.

Dupa doue zile inse, unulu din copii mortei muri; trebu' se desgrope din nou cosciugulu si se lu-puna langa mam'a sea.

Candu ajunsera pana la cosciug, veduira cu spaima cuile este sfora Deschisera cosciugulu... mort'a se schimbese din locu si franghia, care i-lega manele si petiorele era rosa. Acumu dara serman'a femeie murise.... si langa dens'a copilulu facutu.... si traidu!!!

„Telegrafulu“

(Unu casieru modelu.) Soldatii lui Alfonso XII., intrandu acumu in urma intr'o strimtoare de munti, au descoperitu acolo o pestera locuita de hoti ce traiau intr'ins'a, profitandu de turburările politice spre a exercita in libertate industri'a loru culpabila. In acea pestera exist'a o intaritura separata a carei usia fu fortitata. Acolo se gasi unu apartamentu forte convenabilu carti, flori, si chiaru unu piano. Unu betranu venerabilu siede pre unu fotoliu.

Fu intrebatu, dara nu putu raspunde de catu intr'unu modu forte inconherent. Cuventulu acelei stranie enigme se afla de la unu banditu facutu prisioneru.

Betranulu era casieru de la o casa de banca din Burgos. Intr'o di hotii petrunsera in casa, luasera lad'a si impreuna pe casieru spre a le revela secretulu broscel.

Dera in timpulu caii noptea, cale forte accidentata, acelu curagiosu impiegatu gasi mijloculu de a insiala vigilentia padfitoriloru sei si probabilu de a precipita lad'a in mat'oa vr'unui torrente, fara ca se se observe. —

Miserabilii, candu nu mai gasira lad'a, fripsera talpele petioreloru casierului spre a l'fortia se spuna unde aruncase tesaurulu.

Dar' atunci se intempla aceea la ce ei

nn se gandisera. Despera'u de suferintie, nenorocitulu deveni nebunu! Uita loculu unde aruncase lad'a de feru!

Pentru a l'face se-si revina la ratiune banditii se pusera in urma a i gramadi tote ingrijirile imaginabile, sperandu ca i va recompensa intr'o di spunendu-le secretulu seu candu ii va reveni memori'a. „V. Cov.“

(Pasere rapitoria artificiosa) In tienutulu Schwanowitz aproape de Brieg mai multi insi au venatu dilele trecute gainusie dupa una metoda noua si forte interesanta. Unu anglesu „Storzen inca fu invitatulu la venatoria; afora de canii sei cei forte bene dresati pentru ervirea gainusieloru, anglesulu mai aduse cu sene si unu vuturu implutu cu indrogenu immitatu de minune. Se scie ca gainusiele, vedindu pre acestu dusmanu mare alu loru, se ascundu pre unde potu. Vuturulu immitatu era accatiatu de una sfora si potea se se inaltie in atmosfera. Dandu acumu canii preste gainusie si spariandu-le, anglesulu dede cursu liberu vuturului seu; gainusiele vedindu-lu numai de catu se pitulara la pamontu si venatorii se bu-urara de venatoria bogata.

(Unu faptu curiosu si dramaticu) D. M. de... din Paris capetase convingerea, ca femeea s'a lu-insiela cu unu baritoru destulu de cunoscutu. Elu intr'a bruscu la ea si-i dise frasa clasica: „dna sciu totu!“ atatu de pre neacceptate, in catu culpabilu nu potu nu potu nega.

Ea se arunca atunci la petiorele barbatului seu, jurandu-i ca de multu deja avea remuscari si ca, deca ar fi indrasnitu, i-ar fi marturisitu totu spre a esi din acea situatiune oribila.

Barbatulu o privi unu momentu, apoi scotiendu din posunariu unu butelia mica negra i-dise „adio dna!“ si golindu continentulu sticlei, cadiu tiapenu pre spate In butelia se afla acidu prusicu.

Se tramise dupa mediculu casei, ceea ce dura una diumetate de ora. In acelu tempu jun'a femeie, ingenunchiata pre corpulu barbatului seu, si-smulgea perulu si era nebuna de dorere. In unu momentu escesulu desperarei deveni atatu de mare, in catu scolandu-se bruscu, se duse din una saritura la biurulu barbatului seu si apuca unu ciuciu pumualu.

De odata, pre candu ea era se se lovesca, mortulu se scol'a in petiore.

Opreste-te amic'a mea, i-dise elu. Voi iam se vedu numai, deca remusicarea dtalo era sincera. E ast'a, te iertu.

Socii reconciliati in ser'a aceea-si chiaru plecara in Itali'a.

(Aventura placuta.) „New-York-Herald“ naraza urmatoriile: Unu vagabunu voia se ajunga la New-York in modu forte ieftinu; din norocire fu atatu de ferice, de afla in Oydensburg deschisa usi'a unui caru de transportatu marfuri si intr'a in caru fora se fia observatu, in carele afla ore care locu comod. Din nefericire proprietariulu unei menagerie inchiria localulu acestu-a pentru una parchia de tigri. Ponendu-se trenulu in miscare, fiarele incepura a sbiera si cercara se scape din inchisoare. Tigroi'a si scapa si se preambila prin caru in coce si in colo, pana ce afla pre bietulu caletoriu. Se parea inse, ca tigroi'a nu scia ce se incepa cu densulu, ca-ce se indestul'a-i linge numai faci'a, dupa aceea se asiedia frumosu in usi'a carului. In demaneti'a urmatoria, cautandu-si proprietariulu animalele, afla pre vagabundulu mortu de diumetate in unu anghiu alu carului, fora se pote dice unu cuventu. Nefericitul avu norocu, ca nu-i succese tigrului, care era unu animalu forte selbatecu, se scape din inchisoarea s'a, ca-ce de securu lu-ar' fi nemicitu. Cene voiesce unu voiage mai placutu?!

(Memoria buna) Faptele urmatorii ni-documenteza ce pote presta memori'a buna. Themistocle sciu de rostu numele a 20000 de cetatiani ateniani, Senec'a era in stare se reciteze in aceea-si ordine 2000 de cuvente exprimate de cene-va in ainta s'a; asemenea lasa pre cei 200 de scolari ai se se dica fia carele cate unu versu si elu le recita pre tote in ordine intorsa. Renumitulu filologu Scaligeru inveti'a in 21 de zile

de rostu pre Homer intregu. Celebrulu matematicu Wallis si-insema 53 de numeri si apoi calcula radecina patrata a acestora la intunerecu. Mitridate regele din Pontus vorbi'a 24 de limbe era cardinalulu Mezzofanti chiaru 58. Se vorbesce, ca Cyrus si Wallenstein sciau numele toturoru soldatiloru loru.

(Resbunarea unei buhe.) — O buha si facuse cuibulu aproape de casa a-rendasiului, intr'unu vechiu trunchiu de stojiaru; buha, partea femeiesca si-clocise, in liniste, ouele, ce devenisera acumu done mici buhe. Unu baiatu de satenu zaresce cuibulu; si, cedandu antipathiei ce inspira la sate paserile aceste, ucide puii buhei, ce orau acumu marisiori si gat'a se sbore.

Serile ce urmara dupa acesta ucidere, candu tenerulu tieranu venia de pe campu a casa, buha, parte barbatesca, sbura imprejurulu casei, dara nimeni nu baga sema la acest'a; toturoru li-se parea lucru naturalu ca buha se vina se voltigeze in jurulu vechiului seu cuibu. Dara buha barbatesca era condusa de unu altu instinctu: ea pandia pe ucigatoriulu puiloru sei. In timpu de cinci zile, ea facu acelasi sboru, fora se indrasnesca se atace; in fine, in a sies'a di baiatulu esia din casa, candu de pe verfulu unui arbore se rapedi buha, dadu navala asupra lui si c'o lovitura de ghiara i-smulsa mai totu ochiulu stangu.

Bietulu tieranu, nebunu de durere, dadu unu tipetu de desperare si pic'a fora cunoascintia; paserea resbunatori'a era deja departe. La momentu, ingrijiri au fostu date bietului ranitu, alu curia obradiu era intr'o stare vrednica de mila. A doa'a di a fostu visitatu de catra medicu, care constata ca ghiara buhei rupsesse irisiulu ochiului in directiunea longitudinala. Cu tote aceste nu e mai puoicu adeveratu din nenorocire ca ochiulu tieranului este perdutu.

(Licuidulu Philodonte.) Afiamu cu placere ca o norocita descoperire vine se imbogatesca terapeutica c'unu licuidu ce contine o minunata proprietate; elu face se inceteze instantaneu nevralgiile, durerile de dinti, de capu si de urechi, cele mai rebele. — Modulu de administrare alu acestui nou medicamentu este destulu de singularu: lu-aspiramu dupa manier'a tabacului de prizatu. Penetrandu in nari, elu produce o agreabila sensatiune si ridica durerea.

Dupa cum se pare, ne putem dej'a procura la toti farmacistii acestu productu, cariua i-sa datu numele de Philodonte.

Anuntiu.

Societatea Transilvani'a n'are neci unu stipendiu vacante pe an.cur. 1875. Vacantie se voru face in lun'a lui Septembrie 1876. Pentru acelu terminu se va publica concursu la tempulu seu.

A. Treb, Laurianu, pres. soc.

D'in Art. de lege XXXIII. Despre notarii publici reg. esemplarie de vendiare se mai affia. — Pretiulu unui esempl 40 cr. — La 10 esempl. se dau 2 esa. rabatu.

Burs'a de Viena, 22. Oct. 1875

Metallico 5%	69.80
Imprumutulu nat. 5%	73.40
Sorti dia 1860	112.—
Actiunile bancoi	920.—
Actiunile instit. de creditu	206.50
Obligatiuni rurale ung.	81.—
„ „ Tomisiane	81.—
„ „ Transilvane	79.80
„ „ Croato-slav.	84.—
Londonu	111.85
Argintu	101.75
Galbenu	5.26
Napoleond'or.	8.93

ALESSANDRU ROMANU
Propriet. edit. si red. respundiet.

Supplementu la nr. 60 alu „Federat.
cursulu an. 1875.

vetiatoriu d'aice Paulu Vostinaru, raportă despre activitatea comitetului de la adunarea de constituire.

Din acestu raportu aflaremu, că in urmarea hotaririi din adunarea constitutoria au fostu invitati si dñii preoti din distr. a face parte din această reuniune. In urmarea acesteia doi preoti se si infatisara la adunarea presinta ér alu treile declară prin unulu presinte. că si dñsulu voiesce se fia membru.

Adunarea i-primi cu bucuria.

Mai departe totu secretariulu raportă că asemenea si invetiatorii din invecinat-le protopopiate inca au fostu invitati, prin respectivii protopopi, a se asociá la acesta reuniune, care este unic'a in dieces'a Oradimari. Inse dintre toti protopopii numai Rds. D. Joanu Mog'a a respunsu, că „nisuint'a estinsa in caus'a menita rezultatu favoritoriu nu a avutu.“ Ceialalti protopopi nici n'au respunsu nemic'a. Er dintre invetiatorii din districtele invecinate nici unulu nu s'a presintatu.

Adunarea a luatu cu dorere actu despro acesta parte a raportului. Cu tote aceste inse, in sperant'a unui rezultatu mai favoritoriu, a decisu a se face de nou la timpul seu invitările catra dñii protopopi. Precum am afiatu pe cale privata, unii dñii protopopi au fostu atâtu de neglijenti, încatu nici atât'a ostenola nu si-au luatu, ca se fia comunicatu invetiatoriloru din protopopiatele loru acestu apelu salutariu si nationalu alu reuniunii invetiatoriloru din acestu protopopiatu, si astfelu unii invetiatori, cari aru fi participatu bucurosu, n'au sciutu nimica despre apelu, ma nici despre existenti'a reuniunii.

In adeveru, deca informatiunile nostre suntu esacte, nu scimu cum se calificămu această intimpinare din partea acelor protopopi?! Preotimea din acesta diecesa se falesece multu cu cultur'a s'a. Dar' a negligă si a desconsiderá unu apelu la desteptaret luminare si inaintare pe calea progressului este ore cultura?

Asiu poté se me oprescu la acestu panetu, dandu-i o explicatiune câtu de nefavorabila, atâtu pentru cultur'a dar mai alesu pentru simtiulu nationalu alu unoru protopopi de asemenea categoria: me oprescu inse de asta-data, asteptandu că pana la viitori'a adunare generala dñsii se voru aretá nu numai mai buni conducatori ai invetiatoriloru, dar' si mai buni Romani.

Ascultandu-se apoi raportulu cassariului, dlu invetiatoru letanu Joanu Muresianu, despre starea casei si a bibliotecii, adunarea trecu la ordinea dñiei, si dlu invetiatoriu Pavelu Vostinariu ceti o disertatiune despre cas'a parintiesca, scola si biserică; — apoi totu d's'a mai propuse unu metodu de propunere a geografiei, ilustrandu-lu si prin practica, prin intrebări de totu felulu facute unoru prunci din scola.

Acestu invetiatoriu zelosu totu-odata aduse la cunoscenti'a adunării, că lucra la o geografia compusa dupa metodu seu, pe care o va terminá pana la viitori'a adunare generala.

Adunarea ascultă cu bucuria ambele propuneri esprimandu-si complacerea facia de autorulu loru.

Dupa dñsulu invetiatoriu Palvoda ceti una tratatu despre bibliotecele din scólele serace, unde infintiarea acestoru biblioteces intimpina multe obstacole.

Dupa aceste, timpul inaintandu, se puse la ordene loculu si timpul vi toriei adunării generale, si fora nici o desbateru se decisu in unanimitate, că vii tori'a adunare generala se se tina in comun'a Poceiu, in Joi'a prima dupa pasci.

In fine dupa terminarea unoru agende curente mai mici, presedintele incheiá adunarea prin nesce termini forte caldurosi.

Dupa adunare membrii se intrunira la unu prandiu datu in onorea loru de comunitatea bisericcesca. La finea prandiului se infatisa in midilocula iubitorulu sei poporeni si presedintele reuniunii, Rds. D. protopopu

Nicolau Vulcanu, insocitu si de altii. Se disera apoi multe toasturi. Pimulu fu redicatu de Rds. D. Nicolau Vulcanu pentru sanetatea Ill. Sale noului episcopu diecesanu Ioanu Olteanu sub a cărui scurta guvernare s'a infintiatu acesta reuniune. — MOD. preotu Georgiu Selagianu inchină intru sanetatea dlu presedinte dlu Iosifu Vulcanu toastă pentru poporulu romanu, dlu invetiatoriu Pavelu Vostinariu pentru colegii sei; unulu din poporu si a nume curatorulu besericcescu Toderu Nic'a, intr'una limbagiu verde nationalu, care a produsu unu viu efectu, a inchinatu pocelulu intru sanetatea redactorului „siedictoriei“ Iosifu Vulcanu; dlu invetiatoriu letanu Ioanu Muresianu pentru invetiatori etc.

Si dupa aceste membrii se desportfra ducandu impresiunea unei dile de bucuria.

Inainte fratiloru, si lumea romana va va aplaudá!

Unulu din cei de fusia.

Romania.

Statulu romnu, pornitu dejá pro calea progresului, avu in dilele trecute ocaziunea jrista se se veda vexatu din doue puncte de vedere; de una parte impertinenti'a jidano-germana la Cernautiu si de alt'a aronganti'a didaniloru din tiara.

La 25 Aprilu 1775 intrara armate austriace in tinentu lu Moldaviei — astadi Bucovine'a — sub protestu se apere Galiti'a si preste totu imperiulu de invasiunile Tatariloru. Moldavi'a si Munteni'a se afiau pre atunci sub scutul Portiei otomane, carea facea monopulu din tronulu acestoru principate. Cunoscundu-o acestu-a bene potentatii de pre atunci ai Austriei, tramisera soli la Constantinopole si corupsera cu bani pre Marele Viziru, ca se cedeze Austriei Bucovin'a, că-ce i-e neapratu de lipsa pentru asigurarea monarchiei. Vizirulu s'a si convoitu la acestu-a si la 2 Juniu 1777 au si datu Austriei actu formalu despre cedarea teritoriulu amintitu. Principele domnitoriu, marele patriotu Grigorie Ghic'a a protestatu contra acestu actu perfidu alu Portiei, pentru care fapta demna si justa fu detronatu si in 1 Octobru alu acelu anu decapitatu prin lasitate si violenca de unu ureu tramisu la Iasii intru adinsu insocitu de mai multi Ianiciari.

Jidano-Germanii din Bucovin'a serbara la 3, 4 si 5 Octobru st. n. iubilulu centenariu alu anesării Bucovinei cu Austri'a si guvernulu cisleithanu deplenu consciu despre anesarea Bucovinei si despre intentiunile jidaniloru spurcati, a lasatu acestoru-a frâu liberu se lovesca in facia pre romanii indigeni — vechii locuitori ai tiarei, si apoi ce e mai multu! se redestepte in locuitorii tiarei mamu Moldov'a — asta-di units cu Munteni'a in „Romania“ suvenirile triste, dorerile ce le simtiesce una mama, aducandu-si a mente de pierderea seu rapirea misielesca a ficeei sale iubite. Faptulu acestu impertinentu alu jidano-germaniloru l'au simtitu micu si mare, teneru si betranu, totu sufletulu romanescu din Romania si, adancu raniti in demnitatea nationala, piepturile toturoru au racnitu de dorere si amaratiune, fora ca se-si afie unde-va consolare, că-ce guvernulu romanu silitu de impregiurări a afiatu mai consultu a iughiti paharulu plenu de veninu, de câtu a protestá la locurile compentente contra atacării demnității Romaniei.

Pre candu jidani benchetuiá la Cernautiu, sangele celu nevinovatu, umbr'a marelui patriotu Grigorie ceru satisfactiune si primariulu comunei Iassii onoratuulu domnu N. Gane adresá toturoru romaniloru din iara si strainatate unu apelu caldurosu, invintandu-i pre toti la „Serbarca in memori'a lui Grigorie Ghic'a Voda“. Pre de alta parte unu comitatu compusu din elit'a inteligentiei Iassiane érase cu voce romanescă nalta chiamá la acea serbare pre totu natulu romanescu. Scirile de pana acumu ni-spuu, că acea serbare memorabila s'a celebratu la Iassii in 1 Octobru st. v. dupa program'a urmatoria:

1) La 10 ore a. m. metropolitulu Moldaviei si alu Suceavoi a celebratu servitiulu

divinu in beseric'a metropolitana, fiendu insocitu de naltulu cleru.

2) Finindu-se acestu sevitiu pre la 12 ore, una procesiune forte numerosa se puse in misicare prin piati'a palatulu administrativu, urmandu strad'a Tergului de diosu pana la piati'a Beilicu, unde se afla mormentulu Martirului Gregorie. In fruntea procesiunii se afia naltulu cleru urmatu de musice militare, care intonara diferite imnuri funebrale. Campanele resunáu din tote turnurile infomus-tiate cu standarde negre. La procesiune luara parte delegatii toturoru cetătiloru, orasielor si satelor. Bucurescii au fostu representati prin insusi onorab primariu d. Manu. Iunimea universitaria, corpulu profesoralu, tote scólele Jasiloru cu flamurele loru, reuniunile femeiloru portandu cunune de immortale si una multime de publicu inaltiare insemnatarea procesiunii.

3) Ajungundu la monumentulu de marmora care éra acoperitu de unu baldachinu funebru, preste care se afiau insemnele familiei Ghic'a, metropolitulu santf ap'a si primariulu Gane prin unu discursu imposantu caracterisá insemnatarea dilei. Dupa densulu luá cuventu dlu prof. univ. Joanescu si facandu istoriculu celu tristu alu rapirei Bucovinei eternisá memori'a acelu barbatu, carele protestá cu solemnitate asup'a perfidiei turcesci.

4) La urma se impartí pane si carne seraciloru adunati ér standardele festive se dusera in localulu primariei spre aducere a mente de acesta serbare.

Nu au lipsitu nici reprezentantii „dulcei Bucovine“. Demnitatea caracteristica acestei serbări a imblanditu dorerea provocata prin impertinenti'a jidaniloru profanatori de la Cernautiu si a impusu fia carui romanu detorinti'a santa se apere Bucovin'a de pericolulu amenintatoriu.

Pre candu jidani austriaci batura preste obradulu statulu romanu prin *judileulu* de la Cernautiu, pre atunci totu acestea litfe rele dara din tiara voiá se se viresca in sinulu Romaniei, se capete derepturi comunali, si de aici apoi se incepa a streformá Romania in „Palestina“.

Faptulu e urmatoriulu; Nisce jidani din Iassii au cerutu se li-se des derepturi comunali si de la instanti'a prima au si dobanditu. Institutiunile din Romania dispunu inse, ca atari casuri se treca mai antaiu prin tote trei instantiele si numai dupa ce voru fi primitu consensulu toturoru se intre in valere. Patrioticulu tribunalu de Iasii a refusat cererea aroganta a jidaniloru, cari apelara apoi la instanti'a a trei'a. Inalt'a curte de casatiune si justitia din Bucuresci a avutu se pertrateze recursulu jidaniloru la 24. Sept. st. v.

„Tromp. Carp.“ ni spune, că de candu e Romania nu a mai pertratatu inalt'a curte de casatiune si justitia, ver unu casu in present'a unui publicu atâtu de numerosu si alesu. Acol'a si diariu dice: Decidiunea inaltei curte de casatiune si justitia, prin care ve respinge recursulu jidiviloru, a fostu primita cu aplause. Se traesca inalt'a curte de casatiune si justitia! Fia-i resplatite meritele ei din partea patriei! Credemu, că de adi inainte jidovii si-voru amaná poftele a mai cucerii legalmente tiar'a romaniloru, ér advocatii fora anima si fora patriotismu se voru afi se-si mai desvalesca cupiditatea in publicu. Inca odata: se traesca inalt'a curte de casatiune si justitia!

Ca totu de ut'a, asiá si in anulu acestu-a se tienu manevrele cele mari de torn'a si anume: Divisi'a prima se concentreza la Craiov'a pentru 15 dile incependu la 2 Oct. Divisi'a a dou'a se concentreza la Bucuresci de la 12 pana la 26 Oct.; Divisi'a a trei'a in tabar'a de la Furceni in dilele de la 8—22 Oct. si Divisi'a a patr'a la Jassii de la 5—19 Octobru. Domnitoriulu va asistá pre randu la tote patru divisiile.

Bibliografia.

(Vasilie Alecsandri). Editoru Socce et Comp. la Bucuresci a scosu la lumina din operele complete a bardulu nationalu: „poesiele“ in doue volumi. Volumulu primu contine: *doine si lacrimiore si margaritarele*; volumulu alu doilea: *pasteluri* si le-

gende. Tragemu atentiunea publiculu asup' acestoru *tesauri pretiosi* ai literaturiei noastre una si credemu totu odata, că neoi unu romanu adeveratu nu va intardi a-si procurá pentru 10 lei noi aceste opere clasice.

(J. C. Hintiescu.) In editur'a Frank et Dressnandl la Brasiovu a aparutu „cea mai noua carte de bucate a bucatariei romane, franceze, germane si magiarc“ de dlu J. C. Hintiescu tomulu alu II-le. Cuprinsulu interesantu alu acestui opu ne face se speram, că económele nostre romane voru grabi a si-lu procurá, cu atâtu mai vertosu că e uniculu in felulu seu pana acumu. Se pote procurá de la editoru cu pretiulu de 3 fl. v. a. seu 7 lei noi.

(Dr. At. M. Marienescu) a scosu la lumina „Ste'u'a Maghiloru“ seu cantece la nascerea domnulu Iusu Christosu.

(M. C. Florentinu) a publicatu „Cursu elementaru de aritmetica practica pentru clasele primarie de ambele sexe“, unu volumu micu de 11 cole in octavu; pretiulu unu leu nou.

(Scol'a) foia pedagogico-didactica si economica redatata de dlu Alexandru Mic'a in Gherla a aparutu la 4 Octobru st. n. Tragemu atentiunea toturoru invetiatoriloru asup'a acestui organu de multu simfitu, carele ajutatu moralmente si materialmente de toti barbatii iubitori de progresu va poté face servitiu mari scóleloru nostre preste totu.

(Basiliu Petri) a scosu de sub presa „Sistemulu metricu“ manualu pentru invetiaciei. Cu câtu 1 Janariu 1876 se apropia mai tare cu atâtu cunosceru mesuriloru metrices devine o necesitate mai urgenta. Calea cea mai sigura si mai scurta, de a trasmite cunosceru noveloru mesuri in poporu duce fora indoieia prin *scol'a populara*; factorii cei mai chiamti in privinti'a acest'a suntu invetiatorii si invetiaciei. Deja mai inainte Dlu autoriu publicá unu manualu relativu pentru invetiatori, carele intempină complacerea barbatiloru de spacialitate, acumu Dlu autoriu publica *altu manualu mai usioru pentru invetiaciei*, pentru ca cunosceru mesuriloru metrices cu atâtu mai iute si mai siguru se se pota propagá intre poporu.

Manualulu e de 4 cole si diumatate tipariu desu si cuprinde urmatoriile capitule: I. Sistemulu diecimale. II. Computulu cu numeri diecimali. III. Sistemulu metricu. IV. Computulu cu numeri metrici. V. Transcomputări de totu felulu, de unde se vede că manualulu tracteaza din computu tote partile care se ceru neapratu pentru invetiarea mesuriloru metrices si calcularea cu ele.

Intrebări si teme abundante insociescu capitulele singuratece.

Manualulu se pote trage de la Dlu editoriu Visarionu Romanu din Sabiu. Unu esemplariu legatu in cartonu, cu spate de pauza, costa numai 20 de cruceri. De la 10 esemplaria se dau doua rabatu.

„Lumina Credintiei“ Carte de rugatini, si cantari a essitu de sub tipariu. — Incatu a fostu cu putintia subscrissulu a rodigiatu-o astfelu, că se usiereze efortuirea ceremonieru nostre besericcesci, se fie indreptariu in ritulu nostru, Preutiloru, cantoriloru, si poporulu intregu. Si cu tote că papirulu s'a aplicatu finu, si editiunea acest'a a III o mai avuta in materiale de câtu celle doue editiuni; totu-si pretiulu l'am ficsatu in brosiura 30 cr. v. aust. era legata 40 cr. Sunt invitati DD Preuti, invetiatorii, si intieleginti'a romana, ca se-si procure acesta cartica pentru sine, si se indemne pre Parinti la castigarea „Luminei Credintiei“ pentru fi, si tenerime. — Locuint'a mi-e in Portelek, pos'ta ultima Er-Endred. (Comitatu Satmare.) — Portelek in diu'a inaltiarei stoci cruci. Sept. 26. 1875.

Vasilie V. Vank
Parocu si VAD.

VARIETATI.

Pribegirea functionariloru reg. ca in dillele lui Bach redivivulu in éra constitutional magiara

In urmarea desfintiarii mai multoru judecatorie districtuale functionarii de la acestea au fostu transferiti la altele si a nume d'intre romani: Ionu Florianu presied.

dustriei"; totu trebuie să recunoască, am că politică estera nă s'abatutu la acesta tiera. Tractatele europene arginescu activitatea estera a regiului imperialu."

Societatea academica Romana.

Sedintia din 25. Augustu 1875.

Presedinte. A. Treb. Laurianu.

Membri presinti: I. C. Massimu, Anastasiu Fetu, G. Sionu, N. Ionescu, Vinc. Babesiu, G. Baritiu, I. Caragiani, B. A. Urechia.

Se da lectura procesului verbalu din sedintia precedentă, si se adopta.

Societatea se imparte in doua sectiuni: sectiunea istorica pentru cercetarea manuscrisurilor de traducere din operele lui Cicerone; era cea filologica pentru traducerile in Titu Liviu si Plutarchu.

Sectiunea filologica insarcineaza de raportori asupra traducerilor din Titu Liviu de domnulu Massimu, era asupra traducerii din Plutarchu pre domnulu Caragiani.

Sedintia se redica la 5 1/2 ore post-meridiane.

Presedinte, A. Treb. Laurianu.

Secretaru ad hoc Sionu.

Sedintia din 26. Augustu 1875.

Membri presinti: A. Treb. Laurianu, Anastasiu Fetu, G. Sionu, N. Ionescu, G. Baritiu, A. V. Urechia I. Caragiani, I. C. Massimu, V. Babesiu.

Se da lectura procesului verbalu alu sedintiei precedente si se adopta.

Se comunica o epistola a d-lui W. Köhner, conservatorulu museelor Franceiei, membru institutului archeologicu din Bonn, prin care multumeste despre prierea operatelor societatii academice ce i au tramisu, si promite a-i tramite si celu rendulu seu publicatiunele museelor Franceiei.

Sectiunea filologica se ocupa cu examinarea traducerii Filipicelor lui Cicerone, si sectiunea istorica cu operele cantemiriane.

Sedintia se redica la 5 1/2 ore post-meridiane.

Presedinte, A. Treb. Laurianu.

Secretaru ad-hoc, Sionu.

Sedintia din 27. Augustu 1875.

Membri presinti: A. Treb. Laurianu, Anastasiu Fetu, V. Babesiu, G. Baritiu, I. Caragiani, N. Ionescu, G. Sion, I. C. Massimu, A. V. Urechia.

Se da lectura procesului verbalu alu sedintiei precedente si se adopta.

Sectiunea filologica se ocupa cu cercetarea manuscrisului de traducere din Plutarchu, era sectiunea istorica cu operele cantemiriane.

Sedintia se redica la 5 1/2 ore post-meridiane.

Presedinte A. Treb. Laurianu.

Secretariu ad-hoc, G. Sionu.

Sedintia din 28 Augustu 1875.

Membri presinti: A. Treb. Laurianu, I. C. Massimu, Nic. Ionescu, G. Baritiu, G. Sion, I. Caragiani, V. Babesiu Fetu, V. A. Urechia.

Se da lectura procesului verbalu alu sedintiei precedente si se adopta.

D. V. A. Urechia ofera bibliotecei societatii o carte intitulata *La conservation de l'énergie* par Balfour Stenart, care se primesce cu multumire.

Conferinta se ocupa cu situatiunea casei societatii, presintata cu raportulu delegatiunii. Lectura acestui documentu presinta mai multe subiecte de discutie. Intre cele mai importante este acel alu debitulu cartiloru tiparite cu fondurile societatii: observandu-se că s'au vendutu atătu de puține in anulu incetat, si că acestă provine pote pe d'o parte din causă indiferentiei publiculu romanu pentru lectură operelor serioase, ér pe d'altă din causă că operele societatii nu sunt puse in depozite pre la librari, se decide ca acestu subiectu să se puna la ordinea zilei candu societatea va fi in numeru.

La observatiunile facute asupra nerealisării mai multor lucrări ce au fostu date de societate in sarcina comisiunilor speciale,

D. Nic Ionescu, ca membru in comisiunea de revizuire a proiectulu de dictionaru, relateaza că causă ce a facutu pe comisiune a nu presintă inca nici o lucrare este, că ea, dupa constituirea sea a aflatu cu cale ca mai antătu se se ocupe a face extracte din cărțile romane antice spre a poté servi la istoriculu cuvintelor, si că acesta lucrare membrii au distribuit-o intre densii.

D. Anastasiu Fetu erasi areta că, deca sectiunea sciintelor naturale s'a aretatu nefruitera in lucrări pentru ca se consume sumele destinate in bugetu, causă a fostu că instrumentele meteorologice comandate inca n'au sositu.

Sedintia se redica la 5 1/2 ore post-meridiane.

Presedinte, A. Treb. Laurianu.

Secretaru ad-hoc, Sionu.

Sedintia din 29. Augustu, 1875.

Membri presinti: A. Treb. Laurianu, I. C. Massimu, Nic. Ionescu, Nic. Crezulescu Anastasiu Fetu, I. Caragiani, N. Babesiu, G. Sionu.

Se da lectura procesului verbalu alu sedintiei precedente si se adopta.

D. Presedinte comunica unu operatu tramisu de membrulu onorariu alu societatii Veguzzi Ruscala, intitulatu *Le Lingue et le Nazionalita*, care se primesce cu multumire.

Se urmeza studiulu situatiunei casei societatii. La articolulu speselor, d. Laurianu ca presedinte da lumiri asupra cifrelor chialtute mai multu peste bugetu,

cerendu a se dá delegatiunei unu bilu de indemnitate in vederea necesității ce-a obligat-o a le face.

Dupa propunerea d-lui Crezulescu. conferinta admite a se dá bilulu de indemnitate cerutu pe câtu timpu spesele voru fi justificate.

D. Sionu, cerendu cuventulu, areta că dupa sarcina ce si-au luat membrii societatii a face câte o lectura din operatele lor in fia-care sesiune, spera a responde la acesta obligatiune cetindu in conferinta societatii o lucrare a sea in versuri; că amorulu ce are pentru limbă romana si poezia sea l'a indemnatu să faca ore care traduceru din literatură clasica franceza, cu scopu de-a dá gustu publiculu spre lecturile clasice; că tradusuru pe Athalia din Racine si Horatiu din Corneille; că inainte d'a le pune sub tiparu spera a face multumire societatii cetindu câte-va paginu din cea din urma opera. Lectură se asculta c'o placuta atentiune. Mai multi membri facu complimente traducatorulu. (D. Presedinte dice că vedindu, că d. Sionu a deschisu supt-scriptiuni pentru intimpinarea speselor de tiparu de si nu vede o cerere din partea d-sale, totusi recunoște, că societatea se cuvine să incurageze asemeni publicatiuni, dreptu care conchide a propune ca se se aboneze la unu numeru de esemplare. Conferinta aproba).

Sedintia se redica la 4 1/2 ore post-meridiane.

Presedinte, A. Treb. Laurianu.

Secretaru ad-hoc, I. Caragiani.

Suveniru de calatoria.

(Dedicate amiculu meu A.)

IV.

Seiu, că vei fi curiosu Amice să afli ce-va si despre situatiunea politica a natiunii nostre; mi-voiu dá silintia să-ti prezentezu aici câte-va notitie; te rogu inse să me scusi deca nu te voiu poté chiarifică, de ora-ce e forte greu a strebate cestiunea astă in lungu si latu.

Transilvania s'a anesatu la Ungariă fora consensulu natiunii nostre, carea formeza majoritatea absoluta a tieriei. Fruntasii nostri au protestatu — dupa cumu sei — prin faimosulu pronunciamentu de la Blasiu.

Nici guvernulu, nici monarchulu nu consideraru acelu protestu solemn; s'au continuatu mai departe planurile de suprematisare. — Romanii au decisu la Miercuri, să nu participe la viatā parlamentaria, mai inainte de ce li-se voru ascultă si impleni cererile; s'a intrudusu adeca asiă numitā „politica de pasivitate”. De atunci au trecut doua sesiuni parlamentarie, si in B.pestă s'a fabricatu la legi pentru po. orale Ungariei, intre aceste si pentru romani. Si ce dice natiunea la tote aceste?... Tace si solvesce dare, căta cere guvernulu, fora ca se aiba si ea ver-o benefacere dupa atâte sacrificie.

Pre candu me intorsesemu eu in patria fierbea tiară de sgomotulu alegeriloru pentru sesiunea cestu-a noua. Toti romanii de bene se introbău, ce ar' fi mai bene de facutu? „Pasivitatea — si-diceau — nu ni-ajuta nemicu; guvernulu neci vré să scie de noi, ma! se dice, că i-pare bene de tie-nută nostra, de ora-ce pote continuă neconturbatu operă de magiarisars. Se participămu la alegeri si la afacerile legislativei inca nu e cu scopu, de ora-ce peccatosa de lege electorala abiă ni permite a scote 15 deputati romani in Traniă.” Eră deci confusiune mare.

S'au aflatu iose nisce barbati intielepti si au convocatulu la Sibiu una conferinta a intregii inteligentie din tiara, ca să desbata situatiunea si să vedea ce conduita se iene natiunea in venitoriu. Conferinta s'a ținutu la 23 Mai si fu bene cercetata. Desbaterile au fostu forte serioase, pledandu unii pentru activitate si cei mai multi pentru pasivitate absoluta. Me bucuru a-ti poté anunțā una scire demna de aplausu, că membrii conferintiei s'au supusu unii altoră, au primitu solidaritatea, carea e unu factoru insemnatu in viatia ori căruu poporu. Majoritatea conferintiei a decisu si pentru venitoriu pasivitate absoluta, ér minoritatea se supuse si primu de alu seu conclusulu majorității.

Pana aici merita lauda ținută inteligentiei nostre, dar' acumu urmeza ridiculu. Eră adeca să se alege unu comitatu carele să esecuteze consulu conferintiei. Lucru firescu, eră consulu să intre in densulu persoanele cele mai distinse că-ce au influentia mai mare, dara la adeca si unulu si altulu se-au retrasu, scusandu-se cu cause seau neinsemnate seau nespuse la nemane; astu-felu apoi comitatu totusi s'au alesu, dara incidentulu amintitu a scaritu forte insemnata conferintiei. De aici a urmatu că la alegeri poporul pre multe locuri nu a fostu informatu mai de aproape; argatii guvernulu au facutu presiuni ca si alta data si prin amăgiri de de totu soiulu au trasu la urna pre multi din cei slabi de angeru, numai ca să pota strigă in lumu, că si romanii au participatu la alegeri. Gurele rele vorbescu multe; asiă s'a auditu, că pre unele locuri conducutori de ai poporulu ma chiaru aprigi aperiatori ai pasivității ar' fi lucratu pre sub mana cu dusimani, ar' fi primitu parale si astu-felu ar' fi usuratulu multorunguri să ajunga reprezentanti ai poporulu romanu. — Primesce scirea astă numai cu reserva, de ora-ce si eu numai câtu am auditu-o.

D'uaristică nationala a constatatu, că majoritatea absoluta s'a abținutu de la alegeri; se dice dara, că romanii din Transilvaniă urmeza politică pasivității absolute. Si ce insemneza acesta politica? Eu unulu nu o intielegu, dupa ce vediu, că guvernulu terorizeza dupa placu si nemone nu-si redica glasulu să-i dica unu puternicu „veto”. Pentru Transilvaniă s'a adusu lege

originalu să se fia impacinate prin intrebunare inca de tempuriu.

Standu asiă lucrulu, afora de aceea cresandu numerulu crestiniiloru din ce in ce mai tre, decopiarea Originalorulu a fostu simțita. Cerutările istorice au statoritu, de cărțile testamentulu nou s'au concepatu in decursulu veaculu antătu crestinoscu de la an.53—100, in care periodu s'au facutu si decopieri:

ce altu cumu nu s'ar poté sustiene assertiunile historiografiloru vechi: că *credintia si cultulu vinu in veaculu alu II-lea au ajunsu la unu adu inaltu in biserică crestina*, deca nu s'au originalele respandite prin copie inca in veaculu I cu deosebire in diumeatea prima a vecl. II. Aruncandu privirea acumu asupra scrieriloru decopiate, incandu de la cele mai vechi scrise pre ppyru (vee. I-IV), precum si asupra acestoră, care care s'au decopiatu pre Pergamentu de la veaculu IV, V, VI. etc. incandu, — intimpinămu unu lucru admirabilu, că au ajunsu unele din trensele pana la zilele nostre, cu ce felu de textu, vomu vedé din cele urmatorie. Am numitu lucrulu admirabilu, ba! chiar' surpeditoriu, in nu fora causa! că-ce câte casuri de micicire s'au intemplatu in decursulu alorulu oia si diumetate ani, tragundu cu sene in

valurile micicirei opurile cele clasice, la care sorte au fostu espuse si manuscrisurile biblice!

Premitendu aceste, va fi cu putintia a dá unu respunsu pozitivu ori negativu la intrebarea: *avemu noi ore in trebunintare textulu evangeliculu si celoru alte cărți ale Test. nou asiă precum l'au intogmitu Apostolii si intrebunintiatu in beserică apostolesca?*

Ca reprezentante autenticu a textulu in limbă Apostoliloru amu poté privi acelu textu, carele prin copie a fostu latitu si in veaculu alu II-lea, carele a fostu sub grija si controlă barbatiloru apostolesci. De acel, pentru urmatorele vecluri nu avemu garantia deplina despre autenticitatea lui. Că-ce pre candu de o parte barbatii bisericii lui Chr. si aperiatorii ei imbogătau literatură, pre atunci cresoecu ca ciupercele si combatentii Costinismulu (heretici), cari numai să-si pota justifică assertiunile si invetiatiunile lor, puneau mană pre cărțile Test. nou, le falsificău, faceau adause la anumite locuri coresponditorie scopulu lor. *) Cu atari

*) Nu intielegu aic falsificările, care le-au facutu Latini Romei in scrierile SS. Parinti cu privire la purcederea Spirit. santu. Adam Zornikaw in clasiculu seu opu (Despre invetiatură spir. santu in biserică rom.

falsificări s'au transplantatu mai departe si s'au intrebunintiatu cu adausele facute.

Celu mai latitu textu alu Testam. nou, tradus in limbele nationalitățiloru si intrebunintiatu in bisericile nostre precum si in cele protestantice este alui Rd. Erasmu humanistulu celu mai mare alu veclulu XVI-lea.

Editiunea lui a fostu alcătuita dupa forte puține manuscrisuri grecesci din veclulu XV-lea si acelu nemediocritu premergutoriu, adeca din acelea, cari le-a avutu la mână in Basiliă (Basel) 1516. Descoperirele, ce se-au facutu pre campulu literaturii bisericesci in veclulu XIX-lea, la tote confessiunile crestine — ni aréta, că Erasmu a avutu cunoscintie puține despre anticitatea manuscrisuriloru biblice. Fia cum va fi destulu că ceea ce avemu asta-di avemu de a multumi numai densulu.

Deca cautămu mai departe dupa manuscrisuri si facemu o examinare comparativa, aflămu că editiunea lui Erasmu s'a compus dupa acele manuscrisuri, a căroru textu a fostu tipulu si asemenarea celoru

cathol.) ni artea, că Apusenii au intrudusu numai 25 falsificări in Parinti grecesci si 45 in cei latini, espunedu totu o data si locurile falsificate.

intrebunintiate in bisericile imperiului bizantin, despre care pre basă dateloru soi au, că forte multe viersuri nu se cotiau pre tote loculu in aceea-si forma, ceea ce a datu ansa theologiloru a dispută si combata originalitatea si corectitatea lor; va se dica unu textu, care a trecut prin multe schimbări si a suferitu multe ndause arbitrarie, ba! chiaru pre basă tradițiunei.

Asemenea casu intipinămu cu privire la Coranulu lui Mohamedu dupa cum ne areta Istoriă. In anulu alu XII-lea alu Hedgirei, candu adeca Abu' Bekr demandă să se adune cărțile Coranulu, se aflara in tr'ensele deosebite moduri de cetire. Acesta impregiurare a adusu cu sine, ca invetiatii arabiei să se certe si dispute pentru locurile respective, in urma să combata intregu opulu esitu din penă profetulu lor si să-lu dechiare de neoriginalu si ne autenticu.

Resumandu acum cele premise pana aci — cu privire la materiă de scrisu, la decopiere si copiatori, la falsificările introduse precum si cele dise cu respectu la editiunea lui Erasmu, — adaugundu si aceea că traducerile inca au contribuitu multu la atacarea textulu originalu, — venimu la uratoriulu rezultatu: că noi la nici unu

electorala speciala, numai ca se scada numarul alegatorilor romani; comitatele se impartiescu de nou, era-si dupa bunul gustu alu guvernului si pentru promovarea intereselor magiare; tribunalele si alte foruri nalte de statu se concentreaza in cetatile si opidele exclusiv magiare, fora se se considere numerulu locuitorlor din cutare tinentu; limb'a romana se eschide de preste totu loculu, pana si petitiunile cele mai simple ale cutarui plugaru romanu trebuie inaintate mariei sale dlui slugabirau in limb'a cea dulce a lui Bendegutin, ca-ce la din contra mai inainte de unu anu nu se spera rezultatulu; mane poimane vomu mai vedé unu circulariu alu ministrulu de culte si instructiune publica, in carele se va demanda categorice se se propuna limb'a magiara prin scolile confessionale; magiarii si-infientia universitati (Clusiu) teatre, biblioteco etc. totu din tesaurulu statulu é romanulu nece cutare manualu scolastecu nu-i e permis se-lu folosesea (acumu dupa olalta s'au opritu ale dlui Z. Boiu, a prof. J. M. Moldovanu istori'a patriei, a dasca-lulu Petri unu abecedariu, tote sub pre-testu, ca suntu contra integritatii statulu; magiaru.)

E bene Amice! Ce cugeti tu la tote aceste? Credi ca fruntasii natiunei facu ver unu pasiu contra acestoru abuzuri? Nemicu pre lume! Ei au decisu pasivitate absoluta, s'au pusu de a rendulu cu capulu pre capetaiu si facu pasivitate, apoi fia ce va fi. Dar' poporulu sermanulu? Pre densulu lu-apeasa toti din tote partile si acumu nu-i resteza de catu se-si dee si sufletulu, ca-ce altu ce-va nu mai posiede.

Nu numai romanii adeca Transilvani'a are se indure atare sorte; si regatulu Bohemi'a o tractatu mai asiá de catra nemti. Boemii inca profeseza principiulu de pasivitate, dara cu totulu altu-mentrea. Sumburele natiunei boeme, inteligenti'a s'a pusu in frunte si lupta cu resolutiune si abnegare de sene pentru drepturele cele nealienabile ale tiarei, in faci'a unei atare lupte remanu fora succesu tote incercarile despotiloru. Pasivitatea de la noi inse nu are neci una insemnata, dupa cumu se profeseza asta-di, dupa mene acesta procedura e mai multu una arma peccatosa, de carea se servescu politicii nostri, pentru ca se apara de una parte romani bani, de alta parte apoi se nu se strice cu regimulu seau cu cate unu cersitoriu de magnatu ungurescu.

Inca odata te asigurá Amice, - ca asertiunea de mai susu e adeverata, ca-ce la ori-ce ocaziune natiunala si unulu si altulu ti-face gura, catu ai jurá ca nu pote se esiste romanu mai mare ce densulu dara candu e vorba de fapte, candu unu amaritu de slugabirau - acesti-a de comunu suntu forte ingamfati - incepe se opereze pentru planurile guvernului, se vedi pre romanii cei mari cumu tacu toti ca pecele, apoi candu incepe vice comitele seau chiaru

casu n'avemu textulu Testamentulu nou asiá pro cum l'au intogmitu Apostolii si cum a fostu in tempulu lor; dar' nici acelu textu care s'a intrebuintatu in veulu II-lea fiendu sub controla barbatiloru apostolesci.

Cine va documenta inse ca editiunea lui Erasmu, pre carea o folosimu si noi, este compusa dupa manuscriptele intrebuintate in veulu II-lea, despre a caroru textu am disu ca l'amu poté privi ca reprezentante adeveratu alu textulu apostolescu, acelu d'icu ne va convinge totu o data, ca textulu nostru de asta-di e ipso este celu asitu directu din pen'a Apostoliloru.

Resultatulu scrutariloru critice si a disputelor theol. din vec. XVIII. si XIX-lea in asta privintia inca pre partea respunsulu recte resultatulu de mai susu. - Aci mai ca sum aplicatu a aprobá ceea ce a disu theologulu lutheranu Baur T. C. Dr. in introducerea opului seu *) pagin'a 4.: ca numai prin espusetiuni si scrutari critice potemu se ajngemu mai cu securitate la adeveru. privindu crestinismulu nu numai ca una intrebare istorica, dupa cum dice

*) Paulus, de Apost. Jes. Chr. etc. II. Aufl. 1866.

comitele supremu se lucreze pentru guvern, nu numai ca tacu natiunalisti cei mari, dara multi si-ofera poturile proprie, fora se-i musce cuscienti'a, si ajuta respectiviloru mameluci ai tiraniloru se sape totu mai afundu la radecinele natiunei romane.

Eráu odata tempuri, si asta nu e de multu, - candu vocea conducatoriloru natiunali insuffa respectu dusimaniloru neimpacati. Eráu tempuri acele, candu foculu unui Barutiu mai ardea prin piepturi romanesci. Cu mortea marelui romanu se-a stinsu si natiunismulu si patriotismulu din animele celoru din diei provenitori, ca-ce atát'a nepasare facia de interesele natiunei nu se pote esplicá altu-metrea.

Nu ti-asu vorbi in modu atátu de pasimiticu deca asiá vedé pre iuristii nostri ocupandu-se cu economi'a natiunala, medilocindu ca poporulu se formeze pre totindenea reuniuni de capitaluri catu de mici, ceea ce ar sterpi din tiara pre jidanii ciarlatani, cari sugu averea natiunei, ca si trentorulu miera stupulu; seau deca i-ai vedé pre toti grupandu-se pre langa barbatii beserice si ai scolei si ajutandu-le acestora se progresa. Vendiendu inse una adeverata pasivitate in tote directiunile te preno mirare, cum de au potutu disparé asiá curendu barbatii nostri celebri, cari cu ver o 12 ani inainte de asta'eráu in stare se restituiesca Daci'a de odiosora.

Catra reveritii nemoritorulu

dr. de medic. Simeone Ramontiai.

Natiunile din ce su-mai culte, de ceea suntu cu recunoscentia mai mare catra acei mari fii, catra acei destinti si bine meritati barbatii alor, a caroru viatia intrega nu fu alt'a, de catu unu continuu sacrificiu pre altariulu bunastarei si infiorii natiuniale. Si cu totu dereptulu. Ca-ce recunoscenti'a catra barbatii sei binefacutori si meritosi e pentru unu poporu nu numai actu de detorintia, ci totodata actu da necesitate vitale; e asiá-dicundu unu simbure fecundu aruncatu in agrulu fragedu si primitivulu alu animelor generatiunii urmatorie, carele acole va se se destepse si se produca cu tempu insutite asemenea binefaceri si alte vertuti fericitorie, pre sem'a respectivulu poporu.

Noi Romanii ereditremu cu viati'a si sangele impreuna de la strabuni vertutea recunoscentiei, si amesuratu straluciteloru esemple de gratitudine, ce le invetiarem de la dinsi, nu suntemu indatinati a uitá nece de binefacutori privati, cu atátu mai pucinu de cei natiunali si patriotici. Noi tinenmu minte binefacerea. Dara acest'a recunoscentia pre adese o pastramu numai in inter-nulu nostru, ca una gema ascunsa in pamentu, fora a-i dá publica, serbatoresca espresiune pre catu necesaria, pre atátu si folositoria.

Credemu a conveni cu opiniunea gene-

densulu, dara ca unu asiedimentu perfectu inse nu deplinu intielesu si priceputu.

Spre documentarea si legitimarea asertiuniloru, se ne folosimu de esemple! Cui se nu-i fia cunoscutu loculu de la Ioanu evgl't. c. VIII. v. 1-11 unde se enareza despre miera prinsa in adulteriu? Chiar in veulu alu IV-lea s'au certatu si disputatu theologii ptru acestu locu. Augustinu l'a primitu de adeveratu si originalu pre candu I. Chrisostomu a documentatu pana la evidentiá, ca evangeli'a lui Ioanu nu a avutu parte de acestu locu, introdusu fiendu de o mana straina, din care cauza pre bas'a documintelor sale nici nu l'a primitu in comentarea evangeliiei acesteia. Totu in acesta evangeliia c. V v. 4 unde ni se spune ca angerulu Domnulu se pogeria din ceru si tulbura ap'a din laculu Bethesda etc. pre bas'a documintelor grecesci, siriese si latinesci s. a. inca nu ar' fire adeveratu si originalu.

Cuvintele cu care se finesce evangeli'a lui Ioanu c. XXI. v. 25: „suntu si alte multe lucruri care le-a facutu Iis. etc.“ cu greu ar poté se fia cuvintele de inchiere alu; Ioanu; ca-ce evangeli'a acest'a e scrisa cu atát'a inspiratiune si tactu, in catu la cea de antaia privire ne convingemu ca suntu

rala a publiculu nostru, candu dicemu, ca asiá nu e bine. Asiá nu mai pote merce. - Nu se pote fora a peccatiu chiaru contr'a intereselor nostre bine precepute, se tacemu si mai departe in privintia acest'a si se nu documentamu serbatoresce inaintea lui Ddieu si a ómeniloru, inaintea lumei straine si a generatiuniloru rom. venitorie etern'a nostra recunoscentia catra acei genii ai romanimei, catra marii nostri barbati binefacutori: inaintea lumei straine, ca vendiendu se se convinga, ca de-sastrele din trecutu nu fura nece candu in stare se stinga din sinulu poporulu nostru schinté'a vertutiloru sublime, promteti'a de a a sacrificare pentru binele comunu, insu-fietrea pentru totu ce e nobilu si frumosu éra inaintea posteritatei, romane, ca marretiele modele ale ataroru mari barbati si ale faptelor loru generose se-i aduca necontenitu a minte detorintia sacra de a pasi in urm'a vertutiosiloru predecesori si dupa potintia inca a-i intrece prin asemenea fapte vertuiose.

Pre temeiulu ataroru convingeri „Despartimentulu cerc. X. alu „Asociat. rom. transilv. pentru literat. si cultur'a poporulu-rom.“ in adunarea sa generala tinenta in 25. oct. a. tr. la Berchiasiu decise, ca pre calea colectei se redice unni mare fiu alu natiunei nostre in loculu nascerei lui, Some-siani (Szamosfalva) l nga Clusiu, unu monumentu vedintu, dupa ce in animele nostre i-pastramu dejá, si romanimele intrega va pastrá totdeun'a memori'a-i cu profunda veneratiune si pietate.

Avemu ore se spunem, ca acestu mare-fiu alu natiunei romane e nemoritorulu dr Simeone Ramontiai? Trebus ore se spunemu cui-va, cine a fostu, cumu a traitu, ce a facutu pentru poporulu rom. si ce folose mari a adusu prin asta' incesi patriei nostre comune doctorulu Sim. Ramontiai? A vré se enumeramu salutarele cosecintie ale marretiei sale fapte, ar fi a cará apa in mare. Vorbesca acea grandioasa fundatiune de 54,000 fl. conv., adi prin economie conscientiose crescuta pana la 100,000 fl. Predice-i laudele acei preste 40 teneri rom., cati pre fiacare anu numai si numai cu ajutorulu stipendieloru romaniane si-potu continuá studiile pre la institutelu din patria si straintate. Atest'a e meritulu nemortalu a lui S. Ramontiai pentru acea pre insemnata parte a intielegintei rom. carpatine, carea fora fundatiunea lui abiá dese poté vreedata aventá la trépt'a sociala, pre carea se afla de presinte spre binele, mandri'a si sprigionirea natiunei romane. Dá, natiunea romana tangiá decaduta in ignorantia; n'aveá lumina. Veni mediculu providentialu Ramontiai si se adoperá a-i redé inainte de tote lumin'a ochiloru, posibilitandu-i formarea unei intielegintie, era prin asta' reinsanetosierea, intarirea si reinviarea perfecta.

Natiunea intrega, sperámu derept' acea, va concuro cu obolulu seu la monumentulu

introduse de o mana straina si nu suntu de catu o spresiune in modu hiperbolicu. In textulu Codicelui Sinaiticu descoperitu de prof. theol. Dr. C. Tischendorf in o manastire din muntii Sinai *), care este celu mai vechi dintre tote manuscriptele biblice de cari dispune literatur'a theologica de asta-di, - inca nu se afla aceste cuvinte de inchiere. La totu casulu inca atunci candu s'a scrisu acestu codice, inchierea evangeliiei lui Ioane a fostu privita ca productulu unei mane straine.

Finea versulu 13 de la Math. c. VI: „ca t'a este imparati'a si poterea si marirea in veci, aminu!“ o combatu multi si d'icu ca nu este alui Matheiu provocandu-se la evang. lui Luc'a c. XI v. 4, la care inchierea acest'a nu se afla. - Ei d'icu asiá, ca inchierea acelu versu nu a scris-o nici Matheiu si nu a disu-o nici Christosu, s'a

*) Codicele sinaiticu scrisu pre tempulu celui de antaiu imperatu crestinu s'a daruitu imperatulu din Rusi'a la serbarea jub. de 100 ani a imperiulu rusescu (1862) ptru care amentitulu prof. a primitu nescru-cialtie (orduri) de ale st. Andreiu si a S. Annei. Acestu prof. a avutu numai 33 in-samne pentru merite.

redicandu intru onora demnulu seu fiu; dara sperámu cu desclinare, ca fostii stipendisti ramontiani voru semti in sufletu-si placutulu oblegamentu, de a ajutá eternarea memoriei scumpulu lor benefacutori. Suscrisulu comitetu, catra care suntu a se adrea ofertele marimose (in Clusiu, Kolosvár), nu va lipsi din parte-si a ratiociná pre calea diarielor cu tota esactitatea despre totu denariulu incursu, éra la tempulu seu a comunicá spre opinare publica modalitatea si planulu monumentulu cumu si d'ia redicarei lui festive.

Prin onorarea Macenatiloru si altoru barbati mari ai sei o natiune se onora pre sene insasi in ochi lumei. Fia, ca natiunea se storca si cu asta ocaziune unu atare testimoniulu de cultura si vitalitate din partea gintiloru colocutorie! Fia, ca concursulu toturoru se facilite redicarea unui monumentu demnu de marele fiu romanu si marele patriotu, care monumentu si celoru mai departate generatiuni se spuna zelulu romanimei actuale si nesuinti'a ei de a-si creá in totu modulu si in butulu toturoru ostaculelor unu mai bunu si ferice venitoriu!

Din siedinti'a, tinenta de comitetulu Despartimentulu cerc. X. alu „Asoc. rom. trans.“ in Clusiu la 18 iuliu 1875.

Dr. Gregoriu Silas direct. despartiem. Demetriu Popu, actuaru.

Leontiu Popu, casariu.

Alexandru Lazaru, membru de comitetu.

Ladislau Vaidu, m. de comitetu.

Gabriele Popu, m. de comitetu.

Basilu Rosiescu, m. de comitetu.

Victoriu Piposiu, m. de comitetu.

Let'a-mare, 28. sept.

(Adunarea generala a Reuniunii invetiatoriloru romani din districtulu protopopescu Let'a-mare.) Onorabila redactiune! Cu bucuri'a ieu in mana condoiulu, ca-ce am se ve impartiescu unu faptu imbucuratori pentru starea invetiamentulu nostru si in specialu pentru instructiunea nostra poporala.

Jun'a reuniune a invetiatoriloru nostri din districtulu protopopescu de Let'a-mare, la 23. l. c. tinent' aice prim'a s'a adunare generala, dupa constituirea facuta la 29. aprile a. c.

Siedinti'a s'a inceputu la 11 ore, in localitatea scolei fetiiloru, intonandu-se mai antaiu „Imperate cereasca!“

Apoi presiedintele, Rdis. Domnu protopopu Nicolau Vulcanu, tinent' o cuvintare potrivita si bine simtita, salutandu cu viubucuria pe cei adunati pentru conlucrare la realisarea unui scopu frumosu, accentuandu nobil'a tinta a reuniunii si indem-nandu la activitate pe toti membrii, si deschise adunarea.

Dupa aceste notariulu reuniunii, dlu in-

Continuare pre pag. 193.

virtu mai tardiu fiendu intrebuintata in servitiulu divin ca respunsu de inchiere la rogatiunea Domnulu, - in care asertiunir pote fi totu adeverulu.

Unu casu interesantu aflamu la Luc' l. c. II v. 33. Erasmu la compunerea editiunefasale a aflatu doue moduri de citire la loculu acest'a. In unele manuscripte éra scrisu ac „si tatlu seu si mama sa s'au miratu d' d'aceea;“ (chiar' asiá se, afla si in Vulgata) in altele: „si Ioseph si mam'a sa etc.“

Din punctu de vedere dogmaticu si un' ce si alt'a au mare insemnata si deosebira. Erasmu si-a alasu unulu si anumitu celu din urma d' Care din doue este celu adeveratu alu Apostolulu, este inca intrebare, probabilu ce' a din urma.

Noi inse ca crestini buni si din pieta' catra Testam nou, cartea vietiei si sufletu crestinismulu-vomu dice totu de un'a, este asiá precum l'au intogmitu auctorii si l'au predicatu la tota zidirea omene' Nu vomu cautá la liter'a, carea omora la spiritulu ei, care face se viamu.